

Títol La Mediterrània i la insularitat al llarg de la història: singularitats, lligams, temors i atractius

Any acadèmic 2024-25

Professorat	Ana María Coll Coll
Departament	Ciències Històriques i Teoria de les Arts
Despatx	AC12
Edifici	Ramon Llull
Telèfon	971 173231
Correu electrònic	anamaria.coll@uib.es
Tutories	Dilluns de 20h a 21h. Concertar cita per correu electrònic

Resum:

En aquesta assignatura es pretén aprofundir en el significat de la insularitat al llarg de la història dintre de la Mediterrània, encara que també s'utilitzen elements de comparació amb les illes atlàntiques. Es vol fer un recorregut per la història de les principals illes del mediterrani valorant les similituds i les diferències a través d'elements com la cultura, el patrimoni material i immaterial o la poliorcètica. Així mateix, es mostren exemples dels perills que han afrontat i de la gran dependència cap a l'exterior que ha viscut la població insular i el tractament que han donat els governs a territoris considerats perifèrics i de segon ordre. Per altra banda es valora la percepció que tingueren i tenen els propis habitants de la seva insularitat. Es fa un recorregut des de la consideració de destinacions a evitar fins al canvi de tendència dintre del món contemporani com a llocs altament demandants. També s'analitza com la percepció actual de destí privilegiat està patint un volta de rosca a l'actualitat. Finalment, plantejarem els problemes i reptes que la Mediterrània ha d'afrontar.

Durada: 12 hores

Llengua vehicular: Català, castellà

Objectius:

- Aprofundir en el significat de la insularitat i la seva percepció al llarg de la història
- Comprendre la singularitat de la història i cultura de les illes mediterrànies i la seva problemàtica, (econòmica, fiscal, defensiva...)
- Entendre el procés històric des de l'aïllament fins a la alta connectivitat i massificació. Valorar les similituds i diferències entre distints espais insulars
- Analitzar i reflexionar al voltant de la insularitat a l'actualitat i les problemàtiques que es donen

Continguts:

1. De les illes mediterrànies a les atlàntiques: el significat de la insularitat
2. Els lligams insulars a la Mediterrània: realitats i percepcions
3. La problemàtica de les illes mediterrànies al llarg de la història
4. Insularitat i dependència de l'exterior
5. Les Illes Balears: de destí no desitjat a destí privilegiat, i cap enrere
6. Reptes de la identitat insular a la Mediterrània. Present i futur

Activitats:

- Desenvolupament dels continguts per part de la professora
- Comentari dirigit i discussió al voltant de textos i materials audiovisuals

Criteris d'avaluació:

Elaboració d'un quadern d'aprenentatge on es recullin comentaris sobre els elements teòrics i pràctics treballats a l'aula i/o sobre algunes lectures proposades. Es valorarà el contingut i l'adequació a les pautes d'elaboració proporcionades a inici de curs per la professora.

Bibliografia de referència:

Abulafia, D. (2013). *El gran mar. Una historia humana del Mediterráneo*. Crítica.

Black, J. (2024). *Breve historia del Mediterráneo*. Rialp.

Braudel, F. (1976). *El Mediterráneo y el mundo mediterráneo en la época de Felipe II*. Fondo de Cultura Económica.

Cabo Ramon, I. (2005). *Turquía, Grecia y Chipre. Historia del Mediterráneo oriental*. Universitat de Barcelona.

McLeod, M. & Dodds, R. & Butler, R. (eds.). (2022). *Island Tourism Sustainability and Resiliency*. Routledge.

Riquet, J. (2019). *The Aesthetics of Island Space: Perception, Ideology, Geopoetics*. Oxford Textual Perspectives.

Sabaté Curull, F. (ed.) (2017). *The Crown of Aragon. A singular Mediterranean empire*. Brill.

Santana Pérez, G. & Santana Pérez, J.M. (2021). *Puertas en el Mar. Islas africanas atlánticas en el Antiguo Régimen*. Tirant Lo Blanc.

Strauss, A. L. (1977). *Especjos y máscaras: la búsqueda de la identidad*. Marymar.

Theroux, P. (2010). *Las columnas de Hércules. Un viaje en torno al Mediterráneo*. Punto de Lectura.

Zuckerman, M. (2007). *Sensation seeking and risky behavior*. American Psychological Association.

Breu currículum:

Ana María Coll Coll és doctora europea en Història i professora permanent laboral. Les seves línies d'investigació són: la intendència de l'exèrcit i regne de Mallorca; el model administratiu del segle XVIII; la fiscalitat i els seus canvis; la gestió de la defensa del territori; la provisió de l'exèrcit; les xarxes econòmiques, socials i de poder; la conflictivitat interinstitucional a l'Època Moderna i els estudis en nesologia. Ha participat a diversos projectes d'investigació i a l'actualitat forma part del projecte *Defensa y fortificaciones en las islas del Atlántico medio durante el largo siglo XVIII* (PID2020-115792GB-I00) finançat pel Ministerio de Ciencia e Innovación.

Ha realitzat estades investigadores nacionals i internacionals, entre d'altres al Scottish Centre for War Studies de Glasgow, a la Cambridge Faculty of History, la Maison des Pays Ibériques de la Université de Bordeaux i al Centre d'Histoire 'Espaces et Cultures' de la Université Blaise Pascal de Clermont-Ferrand. També ha participat a nombrosos congressos i seminaris. Va organitzar el seminari *Els estudis en nesologia a la*

Universitat
de les Illes Balears

Vicerektorat
de Projecció Cultural
i Universitat Oberta

Universitat
Oberta per a
Majors UOM

*Mediterrània i a l'Atlàntic: una anàlisi multidisciplinària a l'any 2023 i acaba de participar a Còrcega al col·loqui internacional de la Càtedra Unesco *Insularité et transitions: la reconnaissance de la communauté méditerranéenne à l'épreuve des pouvoirs de l'anthropocène*.*

Producte de la seva investigació es troben diverses publicacions científiques, destacant les allotjades a [Researchgate](#) o a [Academia](#)

Any acadèmic 2024-25

GUIA DOCENT